

Om de opbrengst van een partij tulpen op peil te houden, gebruikte men de 'toppers' om door te telen: bollen boven ziftmaat 12-13. Toppers is een bekend bollenbegrip geworden met ook een menselijke variant. De bloembollengeschiedenis kent diverse grootheden die met hun prestaties de huidige generaties een dienst hebben bewezen. Deze 'Toppers' zijn geraapt uit ereleden van de (K)AVB en de laureaten van het Damesfonds. In deze aflevering Egbert van Slogteren (1888-1968).

Basis voor collectieve financiering

Tekst: Maarten Timmer
Fotografie: KAVB-archief

Toen Van Slogteren zijn aaltjesonderzoek in narcissen begon, was men er in het Engelse Ramsbottom al een aantal jaren mee bezig. Hij vond uit dat een warmwaterbehandeling van de bollen aaltje en narcisvlieg kon doden. Van Slogteren bouwde daarop voort en wist binnen twee jaar de warmwaterbehandeling, het 'koken', praktijkrijp te maken. Hij had dat mede te danken aan de manier waarop hij het onderzoek aanpakte. Zo schreef Krelage over zijn proeven in augustus 1918: 'die getuigen van een zóo logischen opzet en van zoo rationele opvatting, dat de kweekers, voor wie de proeven in een voordracht werden uiteengezet, eenstemmig waren in hun waardeering'.

EIGEN LABORATORIUM

Van Slogteren wilde niet samenwerken met Volkersz of bij het proefstation worden ingezet. Hij wilde een eigen laboratorium en dat kreeg hij. Het vak wist te bewerkstelligen dat het rijk geld beschikbaar stelde, zodat al in 1920 kon worden begonnen met de bouw van een laboratorium naast de tuinbouwschool. Dat kwam in 1922 (de bouw zou duren tot 1924) gedeeltelijk klaar en kreeg de naam Laboratorium voor Bloembollenonderzoek (LBO). Van Slogteren werd directeur en zou dat blijven tot zijn

pensionering in 1958. In februari 1925 stond Van Slogteren op de nominatie om hoogleraar te worden in Groningen. Dat wilde het vak niet. Krelage wist te bereiken dat de minister het salaris van Van Slogteren verhoogde, dat hij buitengewoon hoogleraar in Wageningen werd (30 september 1925) en het LBO een vrij zelfstandige positie als onderdeel van het Instituut voor Phytopathologie kreeg. Van Slogteren bleef in Lisse en als dank benoemde de AVB hem tot erelid in de algemene ledenvergadering van 2 maart 1925.

BELANGENBEHARTIGER

Rond 1920 wilde een lobby van Nederlandse bedrijven die in de Verenigde Staten van Amerika narcissen teelden dat de regering de import van narcissen uit Nederland zou verbieden. Als argument gebruikten zij de ziekten die met de narcissen mee zouden komen. In Nederland kwam een tegenlobby op gang en in het voetspoor van Krelage en Warnaar (voorzitter van de Bond) vertrok Van Slogteren in 1922 naar Amerika om het gevaar af te wenden. Het resultaat: het invoerverbod werd drie jaar uitgesteld. Ook in 1925 ging het hard tegen hard. Geruchten gingen dat de Hollandse exporteurs expres zieke bollen naar de VS stuurden om een importverbod af te dwingen. Hun tegenstanders noemden hen landverraders. Weer ging Van Slogteren naar de VS om uiteindelijk te bereiken dat narcissen met een 'special permit' wel werden toegelaten. De oprichting in 1923

van een keuringsdienst door de vereniging De Narcis (een ondervereniging van de AVB) legde hiervoor een stevige basis. Alleen na keuring konden bedrijven een permit krijgen.

EEN ERNSTIG WOORD

Toen Van Slogteren in 1922 directeur werd van het LBO zette hij een ambitieus onderzoekprogramma op. Hij kreeg van het ministerie echter te weinig geld om dit uit te voeren. Om die reden vroeg hij in 1924 aan de AVB om extra geld: het ministerie stelde 1.000 gulden beschikbaar terwijl hij 10.000 gulden nodig had. Krelage zegde 1.500 gulden toe en wilde de rest via een fonds bij elkaar brengen. Op 12 januari 1925 besloot de algemene ledenvergadering van De Narcis een roeffing van een cent op te leggen en de opbrengst deels te bestemmen voor onderzoek. Van Slogteren verzamelde op 25 januari een groep bestuurders om zich heen om een manifest op te stellen om de roeffing algemeen ingevoerd te krijgen. Dat manifest kreeg de titel mee Een ernstig woord. Het bollenpak moest in staat worden geacht een heffing van twee cent per roe in te stellen om daaruit een fonds van 40.000 gulden per jaar te vormen. En zo geschiedde.

Omdat Van Slogteren erelid (1925) werd en de Nicolaas Dames-medaille ontving (1942) besteden we in twee afleveringen aandacht aan hem.